

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

6 iulie

2012

Anul XI

nr. 25 (428)

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Delincvența juvenilă – cauze și modalități de combatere

pag. 3

Serviciul Grăniceri rămîne în istorie. De la 1 iulie, hotarele R. Moldova sînt pázite de Poliția de Frontieră

pag. 4

Garanții sociale pentru donatorii de sînge și componente sanguine

pag. 6

Moldova s-a separat de Ucraina în problema liberalizării vizelor

Uniunea Europeană a recunoscut oficial că Ucraina are mai multe reștanțe decît Republica Moldova în dialogul privind liberalizarea de vize, anunțînd că Chișinăul a trecut la a doua fază a Planului de Acțiuni privind liberalizarea vizelor.

UE a mai semnat un acord privind simplificarea regimului de

regimului de vize, după ce Chișinăul a îndeplinit cerințele pentru prima fază în mai puțin de un an și jumătate. Oficialitățile moldovenești prevăd ca punerea în aplicare a Planului de Acțiuni integral să fie posibilă pînă la sfîrșitul anului 2013.

Evoluția Republicii Moldova în problema liberalizării vizelor

vize cu partea moldovenească, dar a refuzat să aprobe un document similar pentru Kiev, invocînd problema cu democrația.

La 28 iunie, Comisia Europeană a publicat un raport privind punerea în aplicare a următoarei faze a Planului de Acțiuni cu Republica Moldova privind liberalizarea

era sincronizată cu cea a Ucrainei.

„Actuala decizie de la Bruxelles a divizat de facto „tandemul” Ucraina-Moldova”, a declarat Oleksandr Suško, director de cercetare al Institutului de Integrare Euro-atlantică de la Kiev. Expertul a menționat că Bruxelles-ul a elaborat un proiect de raport și pentru

Ucraina, dar încă nu l-a lansat. „Raportul este negativ, se ia act de lipsa de progrese, astfel că autoritățile ucrainene sînt chiar mulțumite de faptul că acesta nu este încă publicat”, a declarat Suško.

Experții ucraineni cred că pînă la sfîrșitul sesiunii Radei ucrainene, la care se preconizează adoptarea legislației necesare pentru avansarea negocierilor privind liberalizarea vizelor, nu se va reuși îndeplinirea cerințelor față de Bruxelles. Totodată, comunitatea de experți consideră că dacă Rada va ajusta legislația, din cauza procedurilor îndelungate de luare a deciziilor în cadrul UE, Ucraina va rămîne pînă la sfîrșitul anului la prima etapă a Planului de liberalizare a vizelor.

În aceste condiții, Ministerul de Externe de la Kiev trebuie să modifice acordurile existente privind facilitarea regimului de vize cu UE. Kiev și Bruxelles s-au înțeles cu șase luni în urmă să majoreze perioada de valabilitate a vizelor Schengen, să extindă categoriile de cetățeni eligibili pentru eliberarea vizelor pe bază de gratuitate. Aceste modificări urmau să fie aprobate în luna mai curent, prin semnarea unui acord, lucru care nu s-a întîmplat.

Modificările la semnarea acordului între Ucraina și UE privind facilitarea regimului de vize sînt

Gheorghe AVORNIC, doctor habilitat în drept, profesor universitar, decan al Facultății de Drept, USM, președinte al UJM

Mult stimat domnule Gheorghe AVORNIC,

Aceste splendide zile de cuptor au o semnificație aparte pentru dumneavoastră, deoarece vă aduc în dar frumoasa sărbătoare a sufletului.

Cu ocazia aniversării, sărbătorită recent, ne alăturăm și noi celor ce v-au dorit din adîncul sufletului să aveți parte numai de împliniri. Fie ca Domnul să vă călăuzească și să orînduiască totul cum este mai bine, astfel încît să vi se deschidă poarta unui viitor și mai plin de succese.

Și pentru că posedați acele valori care vă disting drept o personalitate model pentru discipoli, precum omenia, inteligența, seriozitatea, perseverența, exigența...vă admirăm și vă apreciem ca pe un Om destoinic al acestui neam. Ne mîndrim că sînteți alături mereu cu sfatul și faptele, emanînd în jur optimism, forțe inepuizabile de muncă și energie maximă.

Trandafirii pe care i-ați adunat în cununa vieții, vrem să se împletească într-un buchet al fericirii și realizărilor frumoase, iar bucuria celor din jur să vă întregască fiecare clipă din viață.

La mulți ani!

blocate de Comisarul European pentru Justiție, Viviane Redding, care consideră că este inacceptabil să fie semnat un acord cu Kievul, la momentul în care guvernul ucrainean este acuzat de comiterea represiviunilor politice.

În același timp, Ministerul ucrainean de Externe nu a pierdut speranța că un asemenea acord va fi semnat pe 23 iulie, la reuniunea miniștrilor de externe de la Luxemburg privind Parteneriatul Estic.

Amintim că pe lîngă trecerea la faza a II-a a Planului de acțiuni privind liberalizarea vizelor,

anunțată pe 28 iunie, Republica Moldova a obținut și operarea unor modificări în Acordul de Facilitare a Regimului de Vize cu UE, care extind facilitățile pentru obținerea vizelor, în special în ceea ce privește procedurile de solicitare a vizelor, dar și lărgirea categoriilor de cetățeni care pot beneficia de scutiri de taxe etc. Un acord în acest sens a fost semnat în cadrul întrevederii prim-ministrului Vlad Filat cu Cecilia Malmstrom, Comisar European pentru Afaceri Interne, de la Bruxelles, desfășurată, recent.

◆ **Flash****Nicio agenție de publicitate nu a fost sancționată pînă acum**

Nicio agenție de publicitate nu a fost sancționată pînă acum pentru încălcarea standardelor lingvistice la plasarea publicității, chiar dacă de două luni este în vigoare o lege care prevede amenzi pentru plasarea publicității doar în limbă străină.

Autorul inițiativei legislative, deputatul Valeriu Munteanu, a declarat că va înainta o interpelare la una din ședințele Parlamentului în legătură cu nerespectarea legislației. Potrivit lui Valeriu Munteanu, în prezent, normele lingvistice în publicitate sînt deseori ignorate, iar unele localități din Republica Moldova sînt împinzite de mii de panouri publicitare, anunțuri și avize scrise în limba rusă.

Legea prevede amenzi de la 400 la 3000 de lei pentru persoanele fizice și de la 6 mii la 10 mii de lei pentru cele juridice.

De la 1 iulie se introduce înregistrarea electronică a facturilor fiscale la TVA

De la 1 iulie 2012, facturile fiscale la TVA în sumă mai mare de 100 de mii de lei urmează să fie înregistrate pe siteul organului fiscal. Astfel, organele fiscale speră să combată mai eficient evaziunile fiscale.

La prima etapă, noua procedură de înregistrare a facturilor fiscale se va referi la întreprinzătorii deserviți de Serviciul Fiscal de Stat și subdiviziunile acestuia. Deja de la 1 ianuarie 2013, această cerință va deveni obligatorie pentru toți agenții economici, cu precizarea că urmează să fie înregistrate și facturile fiscale în care suma TVA a depășit 50 de mii de lei. De la 1 ianuarie 2014, această prevedere se va răsfrînge și asupra facturilor fiscale mai mari de 10 mii de lei.

Înregistrarea facturilor fiscale se va efectua pe siteul servicii. fisc.md, cu ajutorul cheiei sau semnăturii electronice.

De menționat, că va trebui completată nu toată informația din factura fiscală, ci doar 6 elemente, inclusiv data eliberării, data livrării, numărul și seria facturii, codul fiscal, cumpărătorul, costul total și prețul fără TVA.

În cazul eschivării de la înregistrarea facturii fiscale la TVA, se va aplica o amendă în mărime de 3600 de lei pentru fiecare document.

Taxa pe noroc, mai scumpă

Afacerile cu jocuri de noroc s-au scumpit. Prevederea Guvernului de a majora cu 60% taxa pentru deținerea unui cazinou a intrat în vigoare de la 1 iulie.

Astfel, exploatarea unei mese din cazinou a crescut de la 360 de mii de lei pînă la 576 de mii de lei, iar licența pentru un aparat de joc a fost majorată de la 14 400 de lei pînă la 23 100 de lei. De asemenea, taxa pentru ruleta americană a crescut de la 80 mii de lei pînă la 128 de mii de lei. Majorarea taxei de licență pentru activitatea în domeniul jocurilor de noroc va aduce bugetului de stat venituri suplimentare de 100 de milioane de lei. În prezent, în Republica Moldova funcționează aproximativ 6 mii de mese de jocuri de noroc.

Poliția Rutieră atenționează: Asfaltul de pe drumurile din țară se topește

Din cauza temperaturilor ridicate, asfaltul de pe drumurile din țară cedează și se formează fisuri. Direcția poliție rutieră atenționează că, unul din cele mai afectate trasee este M-14, Chișinău - Bălți, unde plăcile de beton s-au deplasat pînă la 50 de centimetri.

Potrivit specialistului Dispeceratului Direcției poliție rutieră, Andrei Dragnev, pericol sporit de accidente există și pe traseele Chișinău - Anenii Noi, Chișinău - Hîncești, Chișinău - Leușeni și Chișinău - Ștefan Vodă. Pe aceste drumuri este interzisă circulația autoturismelor de mare tonaj, peste 20 de tone, între orele 11.00-18.00, iar limitele de viteză sînt de 50 kilometri/oră în localități și 90 kilometri/oră în afara localităților.

Direcția poliție rutieră atenționează șoferii să manifeste maximă atenție la drum, în mod special noaptea, cînd cîmpul vizual scade semnificativ.

O mie de cetățeni ai Republicii Moldova nasc anual doar 11 copii

Datele Biroului Național de Statistică arată că în Moldova se nasc tot mai puțini copii. Potrivit acestor date, în anul 2011, în țara noastră s-au născut aproape 40 de mii de copii, cu peste o mie mai puțin decît în 2010, rata natalității fiind de 11 nou-născuți la o mie de locuitori.

Astfel, cele mai mici rate s-au înregistrat în raioanele Ocnița, Soroca, Basarabasca, Cimișlia și Dondușeni, iar cei mai mulți copii s-au născut în raioanele Ialoveni, Strășeni, Criuleni, Ungheni și Singerei.

Moldovenii consumă 9,8 litri de alcool pe cap de locuitor și nu 18 litri

Calculule efectuate de Organizația Mondială a Sănătății sînt incorecte.

Cel puțin așa susține ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov care a prezentat statistica consumului de alcool în R. Moldova.

Astfel, potrivit ministrului, în RM sînt consumate circa 250 milioane de sticle de bere, 30 milioane sticle de votcă și aproximativ 30 de milioane de sticle de vin.

„Expert Grup”: De ce este imperativă motivarea deciziilor judecătorești?

Președintele CSJ, Mihai Poalelungi, susține ca anume necesitatea de a motiva hotărârile adoptate de instanțele de judecată reprezintă cea mai mare problemă a judecătorilor și un impediment major pentru ca acestea să se concentreze asupra calității actului de justiție. Timpul și resursele limitate, de care dispune un judecător, implică un compromis/o alegere între a petrece o oră în plus motivînd de ce s-a decis, într-un fel și nu în altul sau, pentru judecătorul responsabil de caz, să depună un efort suplimentar întru a înțelege argumentele prezentate de justițiabili și, prin urmare, să ofere o decizie mai justă, susțin specialiștii de la „Expert Grup”.

Totuși, privită din perspectiva responsabilizării judecătorilor față de societate, precum și sporirii încrederii cetățenilor în sistemul judecătorec, motivarea hotărârilor este un exercițiu absolut necesar. Atunci cînd o instanță de judecată este obligată să publice

deciziile, precum și argumentele individuale ale fiecărui judecător pe marginea cazului dat, devierea de la legislație este mai costisitoare pentru judecători. Mai mult decît atît și contrar intuiției generale, deoarece judecătorul este obligat să motiveze hotărîrea adoptată, acesta este mai predispus să facă apel la diverse surse și argumente de drept, precum și la experți în domeniul cazului adjudecăat pentru a oferi un suport solid hotărîrii. O argumentare solidă poate determina ca hotărîrea dată să nu fie atacată în instanțele superioare. Prin urmare, calitatea actului de justiție nu poate fi nicicum văzută ca, corelînd negativ cu necesitatea de a motiva hotărîrea adoptată. Chiar din contra. Statele europene și în particular statele nordice cu un sistem de justiție performant acordă o atenție deosebită atît calității deciziei propriu-zise, cît și argumentării riguroase ce suportă hotărîrea adoptată.

Decidenții de politici dispun de unele pîrghii pentru a spori calitatea actului

de justiție, însă intervenția acestora nu trebuie să contravină principiului de responsabilitate a judecătorilor față de societate. În acest sens, la luarea de decizii publice este necesar ca decidenții de politici să considere cu mare grijă atît beneficiile, cît și costurile ce țin de implementarea unei politici. Dezvoltarea mecanismelor alternative de soluționare a conflictelor, precum și sporirea certitudinii legale, a încrederii în sistemul de justiție (inclusiv prin dezvoltarea și publicarea online a hotărîrilor adoptate) ar contribui substanțial la diminuarea sarcinii de cauze per judecător și, în ultimă instanță, la sporirea calității și imparțialității actului de justiție.

În opinia experților, inițiativa președintelui Curții Supreme de Justiție ar putea să contribuie la reducerea poverii asupra fiecărui judecător în parte, dar impactul asupra calității și credibilității actului de justiție, în ansamblu, ar putea fi unul nu tocmai pozitiv.

Bărbații pot ieși la pensie numai după 31 de ani de muncă

Cu începere de la 1 iulie 2012, pentru bărbați se va majora cu șase luni stagiul de cotizare necesar obținerii dreptului la pensie pentru limita de vîrstă.

Astfel, bărbații vor avea dreptul la pensie la confirmarea unui stagiul de cotizare de 31 de ani. Vîrsta de pensionare va rămîne neschimbată - 62 de ani.

Casa Națională de Asigurări Sociale a anunțat că, potrivit modificărilor operate în Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, în fiecare an, ulterior, la 1 iulie, stagiul necesar de cotizare pentru bărbați se majorează cu șase luni. Astfel, dacă la 1 iulie 2013, stagiul de cotizare pentru bărbați va fi de 31 de ani și șase luni, apoi, în 2020, stagiul de cotizare necesar pentru bărbați va constitui 35 de ani.

În același timp, de la 1 iulie curent, va crește cu șase luni și vîrsta de pensionare pentru funcționarii publici, care va constitui 58 de ani pentru bărbați și 53 de ani - pentru femei. Conform modificărilor în legea sus-menționată, vîrsta de pensionare pentru funcționarii publici, în anul 2020, va fi de 62 de ani - pentru bărbați și de 57 de ani - pentru femei. Condiția stagiului de cotizare în funcție publică va rămîne neschimbată - 15 ani. Totodată, în cazul stabilirii pensiei în calitate de funcționar public, la fel ca și în cazul pensiei pentru limita de vîrstă, se va majora și stagiul total de cotizare pentru bărbați, care, de la 1 iulie 2012, va fi de 31 de ani.

În comparație, vîrsta de pensionare pentru femei este de 57 de ani. Pentru calcularea pensiei integrale pentru femei este necesară confirmarea unui stagiul de cotizare de 30 de ani. Pentru o pensie parțială, atît bărbații cît și femeile trebuie să dispună de un stagiul de cotizare de cel puțin 15 ani.

Moldova a fost selectată drept model regional de democrație

Republica Moldova a fost selectată drept „model regional de democrație” și inclusă în proiectul de asistență al Comunității Democrațiilor denumit „Parteneriatul pentru Promovarea Democratice”. Aceasta a avut loc în cadrul Conferinței Ministeriale a Comunității Democrațiilor din 1 iulie 2011 de la Vilnius.

Selectarea Moldovei în calitate de beneficiar al Proiectului Comunității Democrațiilor a fost posibilă datorită acțiunilor eficiente ale Guvernului R. Moldova de promovare a valorilor și principiilor democratice, implementării reformelor și consolidării rolului societății civile în procesul de guvernare. Totodată, realizările obținute în cele cinci domenii prevăzute de Programul de asistență, vor facilita și mai mult implementarea standardelor europene în țara noastră, contribuind astfel la procesul de integrare europeană a Moldovei.

Anterior, pe 29 iunie, a avut loc prima reuniune a Grupului de lucru pentru susținerea democrației în Republica Moldova în cadrul Proiectului de Asistență „Parteneriatul pentru Democrație al Comunității Democrațiilor”. Evenimentul a fost coprezidat de viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Natalia Gherman, sub-secretar de Stat în cadrul Ministerului

Filat: Și demnitarii vor fi pedepsiți cînd justiția va fi independentă

Fie demnitari de rang înalt, fie oameni simpli, cu toții vor fi pedepsiți pentru ilegalitățile comise, dar asta doar cînd în Republica Moldova va funcționa o justiție independentă. O spune premierul Vlad Filat, care crede că obiectivul este absolut realizabil.

„Unul din scopurile pe care ni le-am propus imediat după preluarea puterii în 2009 este edificarea statului de drept în RM. Pentru aceasta trebuie să ducem la bun sfîrșit acele importante reforme care vizează justiția, Procuratura, MAI și alte organe de drept. Unele dintre aceste reforme se află în stadii avansate de implementare, altele - în faza incipientă. Important este ca acele procese pe care le-am început să nu fie oprite. Cînd RM va deveni cu adevărat un stat de drept, cu o justiție independentă și funcțională, toți acei care încalcă legea își vor primi pedeapsa binemeritată - fie demnitari de rang înalt, fie oameni simpli. Și credeți-mă, acest obiectiv este unul pe deplin realizabil - trebuie doar să credem în capacitatea noastră de a schimba lucrurile și, evident, să muncim”, a declarat Filat, într-un interviu.

În ceea ce ține de evaluarea eficienței instituțiilor subordonate Guvernului, Filat a menționat că dispune de analize periodice care arată că sînt domenii, instituții care schiopătează la capitolul eficiență și că remanierele guvernamentale ar putea începe anume de acolo, fără să menționeze despre ce instituții este vorba.

V. Filat a mai adăugat că se apropie ziua în care „vom vorbi deschis”.

„Am văzut că și partenerii de guvernare au început să vorbească despre unele lacune în activitatea anumitor ministere și acest lucru mă bucură. Or, aceasta înseamnă că mesajele cu care am venit eu pînă acum au fost în sfîrșit înțelese și tratate ca atare. Iar această situație apropie acea zi cînd vom vorbi deschis despre măsurile ce se impun pentru sporirea eficienței actului guvernării”, a adăugat premierul.

Afacerilor Externe al R. Polonia, Jerzy Pomianowski și ambasadorul SUA în R. Moldova, William H. Moser.

Printre participanții la Reuniune s-au numărat oficiali moldoveni și reprezentanți ai corpului diplomatic acreditat la Chișinău, statele cărora sprijină activ Republica Moldova în cadrul Comunității Democrațiilor, partenerii internaționali ai țării noastre, precum Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Banca Mondială, USAID și altele.

Grupul de lucru a fost instituit în 2011 pentru a facilita implementarea Proiectului „Parteneriatul pentru Democrație”, care presupune acordarea asistenței RM în următoarele domenii prioritare: reforma sistemului justiției, reforma sectorului de apărare și securitate, descentralizarea actului de guvernare, transparența guvernării și e-guvernare, politici migraționale.

Rezultatele reuniunii Grupului de lucru pentru susținerea democrației în Moldova, vor fi prezentate oficial în cadrul Conferinței Ministeriale a Comunității Democrațiilor, ce va avea loc în Mongolia pe data de 9 iulie 2012, la care va participa și țara noastră, va reflecta sprijinul internațional pentru progresul democratic, stabilitate și creștere economică, obținută de Guvernul R. Moldova.

Delincvența juvenilă – cauze și modalități de combatere

Fenomenul delincvenței juvenile rămîne a fi o problemă pe cît de actuală, pe atît de dureroasă pentru Republica Moldova. Asta deși în ultimul deceniu, se înregistrează o descreștere a numărului de minori ce au comis infracțiuni, acesta micșorîndu-se aproximativ de două ori în 2010 (1586 persoane) comparativ cu anul 2000 (3032 persoane), și constituind 1714 persoane în 2011. Acest flagel își are originea în familia social vulnerabilă, migrația părinților și școlarizarea defectuoasă, potrivit unui studiu realizat de Institutul de Reforme Penale.

Începutul celui de-al treilea deceniu înregistra, în statistica din Moldova, 3032 de minori care au săvîrșit infracțiuni, cifră ce avea să se micșoreze în jumătate în decurs de 10 ani, mai exact, 1586 de minori în 2010 și, respectiv, 1714 cu un an mai tîrziu.

Cercetarea efectuată de IRP prezintă fenomenul delincvenței juvenile în Republica Moldova, în toată complexitatea lui, analizînd cauzele și modalitățile socio-juridice existente de control și de diminuare a acestuia. Studiul vizează două grupuri-cheie: minori aflați în conflict cu legea și specialiști în domeniul justiției pentru copii.

Rezultatele obținute scot în evidență faptul că devianța și delincvența juvenilă reprezintă expresia unui șir de acțiuni și conduite ce influențează copilul în cadrul familiei, instituțiilor și a societății. Potrivit experților implicați în studiu, furturile (21,2%), agresivitatea (11,5%) și folosirea băuturilor alcoolice (9,6%) reprezintă principalii indicatori ai manifestării delincvenței juvenile.

Studiul realizat evidențiază factorii ce favorizează evoluția delincvenței juvenile. Astfel, de cele mai multe ori, copiii care încalcă legea

provin din familii social vulnerabile (48,1%), familii dezorganizate (26,9%), familii care neglijează copiii (11,5%), familii în care părinții consumă alcool sau droguri (36,5%). În alte 17,3% dintre cazuri este vorba despre copii cu părinți plecați peste hotare sau care provin din familii monoparentale (23,1%). Explicația este simplă: familia constituie un element primar de socializare a copilului cu impact direct asupra evoluției acestuia. În această ordine de idei, actele delincvente săvîrșite de copii sînt determinate de stiluri educative defectuoase ce le-au fost aplicate și care au pus amprente majore în procesul de formare a personalității. Cercetarea denotă că, minorii fug din familiile în care climatul psihologic este nefavorabil, pentru ei fuga de acasă fiind un comportament firesc. Fugarii invocă drept cauze relațiile tensionate cu părinții (53,8%) sau cu frații/surorile (9,6%).

Lipsa disciplinei și școlarizarea defectuoasă completează formele comportamentului deviant la care poate recurge copilul, acestea materializîndu-se în minciuni, șiretenie, ură, furt, agresiune etc. Din totalul persoanelor intervievate, doar 18,6% nu au fugit niciodată de la lecții,

pentru restul această conduită devenind mai mult sau mai puțin proprie: rar (21,6%), foarte rar 17,5%, deseori (28,9%), foarte des (12,4%). Cel mai puternic argument al evadărilor de la lecții a fost

materiale precare și lipsa locurilor de muncă în țară, marea majoritate a acestora au indicat că viața lor nu s-a schimbat în bine după plecarea părinților. Dimpotrivă, un sfert din minori își apreciază

delincvența juvenilă cere eforturi din partea întregii societăți, pentru ca aceasta să asigure o dezvoltare armonioasă a adolescenților, cu respect pentru propria personalitate încă din copilărie. Se constata

reeducare, aplicarea sancțiunilor neprivative de libertate, axate pe negocierea dintre delincventul minor și victima și pe prestarea de către minor a unor activități sociale în folosul comunității, pe o anumită perioadă de timp.

În opinia experților, reacția la delincvența juvenilă trebuie să poarte un caracter planificat, coordonat și să fie realizată de parteneriatele locale care implică autoritățile publice-cheie: poliția, serviciile de asistență socială pentru copii și tineri, de plasare în cîmpul muncii, de învățămînt și educație, sănătate, autoritățile judiciare, probațiunea, precum și sectorul de voluntariat și cel privat. De asemenea, sistemul de justiție pentru copii trebuie privit ca un pilon al unei strategii mai largi de prevenire a delincvenței juvenile, care ține cont de contextul larg al familiei, școlii, vecinătății și grupului de persoane în interiorul căruia are loc comiterea faptei.

Cercetarea „Fenomenul delincvenței juvenile în Republica Moldova” a fost realizată în cadrul proiectului „Promovarea noilor elemente de justiție pentru copii în sistemul de justiție al Republicii Moldova”, implementat de către Institutul de Reforme Penale, cu sprijinul financiar al UNICEF-Moldova și al Ambasadei Suediei la Chișinău.

Institutul de Reforme Penale este o organizație non-guvernamentală, constituită la 31 martie 2001, scopul acesteia fiind de a contribui la respectarea drepturilor omului prin reformarea sistemului de justiție penală și susținerea inițiativelor comunitare.

Lilia DUMINICA

mediul relațional al tînărului, care exercita presiuni directe asupra comportamentului său: petreceam timpul cu grupul de prieteni (gașca) (43,0%); fumam/consumam băuturi alcoolice cu prietenii (17,7%); petreceam timpul în Internet-cafe (13,9%); ajutam părinții (26,6%).

Potrivit experților, impactul migrației de muncă a părinților asupra nucleului afectiv, valoric și moral al copiilor rămași acasă se face resimțit, astăzi, prin diverse manifestări comportamentale deviante. Datele Biroului Național de Statistică arată că, în fiecare a cincea gospodărie cu copii, cel puțin un membru este plecat peste hotare.

Deși cei mai mulți dintre copiii intervievați explică migrația părinților la muncă peste hotare prin condițiile

situația ca devenind „mai rea” și „mult mai rea”.

Practic fiecare al doilea minor interviuat a indicat că după plecarea unuia sau ambilor părinți, se simte mai liber și poate face ceea ce dorește, dar și mai independent. Aproape o treime dintre minori au fost copleșiți de multitudinea de sarcini și griji cu care nu erau obișnuiți în perioada în care părinții se aflau acasă. Ca urmare a absenței unuia sau a ambilor părinți plecați la muncă peste hotare, fiecare al treilea minor a autoapreciat că a devenit mai dezordonat și neascultător, mai mult de un sfert au mărturisit că au început să fumeze și/sau să obțină rezultate mai proaste la învățătură, iar o parte din ei, că au început să consume alcool.

Autorii studiului concluzionează că prevenirea delin-

cenței juvenile din țară îi sînt proprii anumite disfuncționalități ce fac trimitere la lipsa de participare și integrare în acțiunile de prevenire, în primul rînd a familiei, dar și a mass-media, acestea lăsînd amprente deosebite în reflectarea comportamentală a copiilor, prin modele directe de conduită, oferite zilnic.

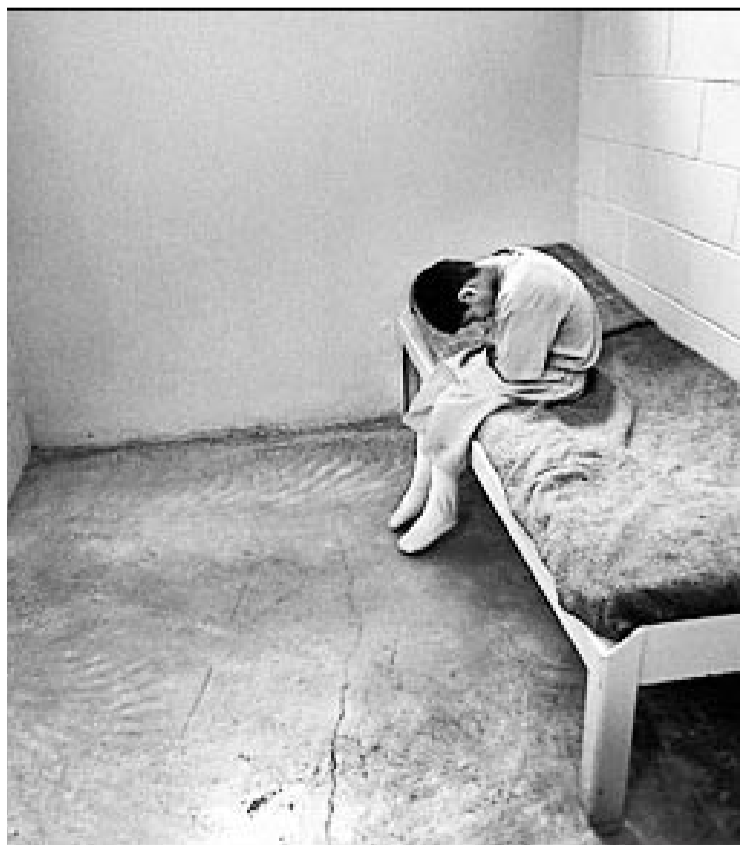
Specialiștii vin și cu recomandări. Drept cele mai bune modele de tratament a delincvenței juvenile și de resocializare a copiilor în conflict cu legea pentru țara noastră, sînt considerate următoarele: aplicarea măsurilor educative și terapeutice cu personal specializat față de minorii cu comportament delincvent, sancționarea penală a faptelor prin internarea minorului în anumite centre și instituții speciale de

Experiența Republicii Moldova în domeniul justiției juvenile – model pentru alte țări din regiune

O delegație de nivel înalt din Tadjikistan se află în vizită de studiu în Republica Moldova în perioada 1-7 iulie curent, cu scopul de a se documenta cu privire la situația în domeniul justiției juvenile. Astfel, reprezentanții ai Parlamentului, Guvernului, Curții Supreme și altor instituții de drept, precum și membri ai societății civile și UNICEF – reprezentanța din Tadjikistan se întîlnesc cu omologii lor din Republica Moldova, pentru a discuta și a se inspira din bunele practici și experiența țării noastre la capitolul justiției pentru copii.

Ținînd cont de faptul că statul nostru a înregistrat progrese semnificative în acest domeniu, în ultimii ani, el a fost recomandat de către biroul regional UNICEF drept un model în Europa de Est.

Potrivit unui comunicat al Ministerului Justiției, grație reformelor în domeniu, demarate, s-a reușit reducerea numărului minorilor aflați în detenție, astfel încît tot mai mulți copii sînt redirecționați spre proceduri alternative, cum ar fi probațiunea și

munca în folosul comunității. În acest scop, a fost creat un nou serviciu de probațiune în care sînt angajați ofițeri de probațiune, inclusiv 42 specializați în lucrul cu copiii. Astăzi în Moldova asemenea servicii de probațiune există în toate raioanele țării.

De asemenea, responsabilitatea pentru investigarea cazurilor cu implicarea copiilor, a fost transferată de la poliție la procuror și au fost desemnați 73 de procurori specializați în cauzele cu participarea infractorilor minori, aceștia fiind instruiți în lucrul cu copiii.

Acest lucru a permis o abordare mai prietenoasă a cazurilor în care sînt implicați copiii, sentința maximă pentru copii fiind redusă la 10 ani, iar durata maximă în care un minor poate fi reținut de poliție - de la 72 la 24 de ore.

Toate aceste schimbări au apropiat sistemul de justiție ju-

venile al Republicii Moldova de standardele europene și internaționale.

Totodată, specialiștii atestă și unele lacune ale sistemului, printre care insuficiența serviciilor pentru copiii în conflict cu legea și lipsa mecanismelor de reintegrare socială a acestora. În continuare, țara noastră trebuie să depună eforturi pentru a crea servicii comunitare de sprijin și asistență pentru resocializarea minorilor aflați în conflict cu legea, dar și prevenirea infracțiunilor în rîndul copiilor vulnerabili.

Schimbările în domeniul justiției pentru copii au fost realizate cu suportul partenerilor, UNICEF avînd un rol important în promovarea reformelor, a schimbului interstatal de experiență și consolidarea parteneriatelor în interesul copiilor.

Vizita delegației din Tadjikistan în Republica Moldova este organizată de oficiul UNICEF din Tadjikistan, cu suportul UNICEF Moldova și a Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

În urma vizitei se așteaptă ca experiența Moldovei să fie preluată de către Tadjikistan, în realizarea reformelor ce țin de justiția pentru copii.

Cor. DREPTUL

Serviciul Grăniceri rămîne în istorie. De la 1 iulie, hotarele R. Moldova sînt pázite de Poliția de Frontieră

Serviciul Grăniceri nu mai există. Acesta a fost reorganizat și redenumit, astfel că, începînd cu 1 iulie curent, frontiera de stat a Republicii Moldova este supravegheată și controlată de către Poliția de Frontieră. Noua instituție se va afla în subordinea Ministerului de Interne. Modificările sînt prevăzute în Legea cu privire la Poliția de Frontieră, adoptată în lectură finală de Parlament, la 29 decembrie 2011.

Instituirea noului organ face parte din concepția de reformare a Ministerului Afacerilor Interne, elaborată pentru ajustarea legislației naționale la cea europeană. „Reorganizarea Serviciului Grăniceri în Poliția de Frontieră se înscrie în Planul de acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană, pentru liberalizarea regimului de vize. Aceste acțiuni vor contribui esențial la redobîndirea credibilității cetățenilor în instituțiile statului”, a declarat Sergiu Ciuntu, șeful Secției control de frontieră, Leușeni.

Conform noii legi, Poliția de Frontieră va exercita atribuțiile și va implementa politica statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere. În context, competențele noii instituții frontaliere vor fi lărgite. Pe lângă atribuțiile transmise structurii noi formate prin legea menționată și prin alte acte normative promovate în con-

formitate cu prevederile Programului național de implementare a Planului de Acțiuni RM-UE în domeniul liberalizării regimului de vize, sînt incluse competențe în domeniul combaterii criminalității transfrontaliere, urmării penale, examinării contravențiilor, expertizei juridice a actelor de călătorie, activități operative de investigații. Stabilirea acestor competențe are drept scop combaterea fenomenelor criminalității transfrontaliere și evidența lor de către o singură autoritate, concomitent, permițînd instituției de frontieră să-și consolideze capacitățile de combatere a fenomenelor infracționale

transfrontaliere și internaționale.

Din punct de vedere structural, Poliția de Frontieră va fi structurată pe trei nivele: I – strategic (Departamentul Poliției de Frontieră); II – operațional (unitățile regionale ale Poliției de Frontieră); III – tactic (punctele de trecere, sectoare ale Poliției de Frontieră,

alte unități). Unitățile regionale ale instituției noi formate vor dispune de autonomie decizională, inclusiv în domeniul angajării personalului. Ulterior, se preconizează ca această aptitudine să fie stabilită și pentru unitățile de nivelul trei.

Personalul Poliției de Frontieră se va constitui din polițiști de

frontieră, funcționari publici și salariați civili. Polițiștii de frontieră vor avea grade speciale, accentul fiind pus pe profesionalizarea continuă a acestora, începînd cu angajarea, care va fi realizată doar în baza concursului. Instituția va fi finanțată din bugetul de stat și va număra peste trei mii de angajați.

Iar șeful acesteia va fi numit și eliberat din funcție de Guvern, la propunerea ministrului Afacerilor Interne.

Potrivit autorilor Legii cu privire la Poliția de Frontieră, reorganizarea Serviciului Grăniceri va contribui esențial la realizarea acțiunilor ce se înscriu în îndeplinirea Planului de Acțiuni RM-UE în domeniul liberalizării regimului de vize, iar prin promovarea unei legislații moderne și complete în domeniul activității, precum și extinderea acțiunilor de combatere a infracționalității transfrontaliere, va spori credibilitatea în plan intern și extern, inclusiv în încrederea populației în instituțiile de stat.

Lilia DUMINICA

Adunarea Parlamentară a OSCE va examina o rezoluție ce ar spori comunicarea între Tiraspol și Chișinău

Dacă va fi aprobată, rezoluția înaintată spre examinare Adunării Parlamentare a OSCE, ar crea oportunități mai regulate pentru dialog între membrii Parlamentului Republicii Moldova și reprezentanții Sovietului Suprem transnistrean.

Parlamentarul suedez și vice-președintele Adunării Parlamentare a OSCE Walburga Habsburg Douglas au inițiat rezoluția care este examinată pentru aprobare în sesiunea anuală a Adunării Parlamentare a OSCE, în perioada 5-9 iulie, în Monaco, se menționează în comunicatul de presă al organizației.

„Contactele directe între oameni și dialogul la nivel parlamentar sînt extrem de valoroase pentru construirea relațiilor și consolidarea încrederii în locuri precum Moldova. Reglementarea conflictului necesită timp, dar acest gen de contacte ajută la pavarea căii spre o pace durabilă”, a spus Habsburg Douglas, care, din 2009, în calitate de șefă a grupului parlamentar al Adunării Parlamentare a OSCE pentru Moldova, a avut întrevederi cu liderii ambelor părți în Moldova de patru ori.

Potrivit acestei rezoluții, semnată de către 60 de parlamentari din 20 de țări, Adunarea Parlamentară a OSCE și Misiunea OSCE în Moldova vor facilita schimburile parlamentare.

De asemenea, rezoluția îndeamnă Federația Rusă să finalizeze procesul de retragere a trupelor sale din Moldova, și invită participanții în negocierile privind reglementarea transnistreană să examineze transformarea mecanismului actual de menținere a păcii într-o misiune civilă multinațională cu mandat internațional (OSCE), precum și atrage atenția asupra problemelor de democratizare în Moldova.

Agenția pentru Protecția Consumatorilor va beneficia de asistență tehnică din partea Uniunii Europene

Agenția pentru Protecția Consumatorilor (APC), organizație subordonată Ministerului Economiei va beneficia de asistență tehnică în cadrul proiectului Twinning finanțat de Uniunea Europeană. Proiectul lansat la 15 iunie curent, este planificat pentru o perioadă de doi ani și are trei obiective principale: acordarea asistenței în elaborarea cadrului juridic pentru supravegherea pieței, acordarea recomandărilor privind echipamentul necesar pentru inspecțiile în teritoriul întreprinse de inspectorii agenției, instruirea colaboratorilor agenției în vederea implementării practicilor UE menite să asigure siguranța produselor de consum.

Potrivit Ministerului Economiei, acțiunile întreprinse în cadrul proiectului au fost discutate marți, 3 iulie, în prima ședință a Comitetului de supraveghere a proiectului. Ședința a întrunit parte-

nerii-cheie implicați în proiect – Ministerul Economiei, Agenția pentru Protecția Consumatorilor, Oficiul de Administrare a Proiectelor și Delegația Uniunii Europene.

Conform celor expuse, primul eveniment de amploare ce va fi organizat în cadrul proiectului va avea loc în septembrie 2012, și prevede desfășurarea unei conferințe la care vor fi invitați reprezentanții ONG-ilor și mediului de afaceri din Republica Moldova, precum și experți internaționali în domeniu. Participanții la conferință vor afla mai multe despre proiect și despre cum pot să contribuie la promovarea mișcării consumului în Republica Moldova.

Proiectul Twinning de asistență APC prezintă un parteneriat al instituțiilor specializate din Marea Britanie și Irlanda de Nord (UK) cu Lituania și are drept scop implementarea în Republica Moldova a celor mai

bune practici europene în domeniul supravegherii pieței și protecției consumatorilor.

„Parteneriatul creat va ajuta Agenția Protecției Consumatorilor, creată la începutul anului curent, să-și dezvolte serviciile la nivelul cerințelor și standardelor europene, va oferi noi soluții pieței moldovenești și consumatorilor din țara noastră”, a menționat directorul agenției, Alexandru Cuziumuc.

Reamintim că, una din condițiile negocierii Acordului de Comerț Liber Comprehensive și Aprofundat (DCFTA) RM-UE, acord ce va asigura integrarea economică a Republicii Moldova în spațiul comunitar, este consolidarea capacităților de supraveghere a pieței în țara noastră și dezvoltarea cadrului juridic și instituțional în domeniul supravegherii pieței și apărării drepturilor consumatorilor.

Misiunea OSCE în Moldova promovează bunele practici privind funcționarea adăposturilor pentru femei

Misiunea OSCE în Moldova promovează bunele practici privind funcționarea adăposturilor pentru femei victime ale violenței domestice.

Administrarea adăposturilor pentru femei victime ale violenței domestice, acesta a fost subiectul atelierului de lucru de două zile desfășurat, recent, la Chișinău, de către Misiunea OSCE în Moldova și Ambasada Austriei în țara noastră. La eveniment au participat experți din Austria și aproximativ 40 de reprezentanți din cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei din Moldova și de la Ministerul Afacerilor Interne, inclusiv reprezentanți ai poliției, ministerelor Sănătății, Educației, precum și ai adăposturilor pentru femei, ai societății civile, și ai organizațiilor neguvernamentale de pe ambele maluri ale râului Nistru.

Diana Doros, șef adjunct al Direcției politice de asigurare a egalității de gen și prevenirea violenței din cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, a menționat că femeile care au deve-

nit victime ale violenței fizice, psihologice, sexuale și economice au nevoie de un loc unde să meargă. Familiarizarea cu experiența din Austria poate ajuta adăposturile pentru femei din Moldova să ofere cel mai bun posibil suport”, a opinat D. Doros.

„Crearea de noi oportunități pentru victimele violenței este factorul principal pentru a le ajuta să își reconstruiască viața cu demnitate”, a menționat Eugenia Benigni, consilier pe probleme antitrafic și gender al Misiunii OSCE în Moldova.

Maria Rosslumer, directorul rețelei austriece de adăposturi pentru femei, a afirmat în deschiderea evenimentului că „adăposturile nu doar oferă un acoperiș femeilor abuzate, ci le și ajută să pună capăt violenței și să recîștige respectul de sine”.

Atelierul este primul de acest gen dintr-o serie de ateliere, în cadrul cărora vor fi abordate și subiecte privind serviciile de consiliere pentru bărbați și interacțiunea acestora cu adăposturile pentru femei și entitățile a căror activitate ține de agresori.

Memorandum de colaborare în domeniul luptei cu traficul de persoane

Și iarăși în vizor avem lupta cu traficul de ființe umane. Recent, la inițiativa Centrului de Combatere a Traficului de Persoane al Ministerului Afacerilor Interne, a fost semnat Memorandumul de colaborare în domeniul traficului de persoane cu Centrul de Investigatii Jurnalistice.

Potrivit unui comunicat al Direcției informare și relații publice a MAI, memorandumul are drept scop eficientizarea și sporirea cooperării interinstituționale cu privire la schimbul de informații, sensibilizarea publicului larg privind fenomenul traficului de persoane și tendințele acestuia, diseminarea în mediile de informare a datelor corecte și veridice cu privire la acest flagel, precum și promovarea imaginii Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane și a Ministerului Afacerilor Interne în ansamblu.

Potrivit vice-directorului Centrului de Combatere a Traficului de Per-

soane, Iurie Ursan, acest document va stabili cadrul juridic legal în domeniul cooperării pe segmentul dat între instituțiile semnate, precum și va contribui la stabilirea unei colaborări eficiente între reprezentanții CCTP și mass-media în vederea informării corecte și obiective a populației privind fenomenul traficului de persoane pentru a preveni și combate acest flagel antisocial.

La rândul său, președintele Centrului de Investigatii Jurnalistice, Cornelia Cozonac, a specificat că mizează și în continuare pe un dialog constructiv, pe o cooperare strânsă și schimb de informații eficient privind eradicarea traficului de persoane. Totodată, sursa citată a mai subliniat că, unul din obiectivele de vază ale acestei colaborări este ca mijloacele mass-media să aducă în atenția opiniei publice subiecte de actualitate și de interes public care vizează prevenirea și combaterea traficului de persoane prin dezbateri în cadrul Clubului

Jurnaliștilor de Investigatie, conferințe și materiale de presă, emisiuni de dezbateri, alte acțiuni menite să sensibilizeze opinia publică.

După ceremonia de semnare a memorandumului a avut loc o ședință comună cu tematica „Tendințe actuale în domeniul traficului de ființe umane în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană”, organizată de Centrul de Investigatii Jurnalistice și Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) - misiunea în Moldova.

Ministerul Afacerilor Interne precizează faptul că, cooperarea în domeniul combaterii traficului de persoane ca formă a criminalității transfrontaliere, asigurarea transparenței și controlului activității polițienești din partea societății civile și cultivarea încrederii cetățenilor în actul justițiar, constituie o prioritate în contextul reformei sale instituționale.

Cor. DREPTUL

Nereguli în instituțiile statului: Banii sînt cheltuiți incorect, iar specialiștii în audit lipsesc

Curtea de Conturi a depistat nereguli în mai multe instituții de stat la capitolul managementului finanțelor publice și politica de cadre. Potrivit unui raport al instituției, mai multe autorități publice nu au realizat obiectivele programului de guvernare, iar banii alocați pentru diverse domenii nu au fost cheltuiți corect. Astfel, în șapte instituții de stat, unde a fost efectuată verificarea, lipsesc specialiștii în domeniul auditului. Și asta pentru că salariile și condițiile de muncă nu sînt pe măsură.

Totodată, șefa Direcției audit a Curții de Conturi a declarat că specialiștii, care și așa sînt insuficienți, nu își îndeplinesc atribuțiile pentru efectuarea auditului intern. „În 2011, de exemplu, banii alocați pentru Academia de Științe erau destinați serviciilor comunale, investițiilor și majorării salariilor. Dar, rapoartele interne nu reflectă realizarea obiectivelor. De asemenea, este lipsă de specialiști, care îndeplinesc alte atribuții decît cele prevăzute”, a declarat Valentina Madan, șefa Direcției audit a Curții de Conturi.

De cealaltă parte, ministrul Finanțelor, Veaceslav Negruța, susține că acest raport creează impresia unui dezastru total în domeniu, fapt ce demoralizează angajații și îi determină să își caute un alt loc de muncă. „Acest raport ne lasă impresia că este dezastru în acest domeniu, dar acesta nu este așa. Avem fluctuații de cadre, iar oamenii pleacă din sistem din motive financiare, morale – iar noi venim cu critici dure și apare fenomenul de demoralizare. Specialiștii lasă mîinile în jos și caută de lucru în alte domenii”, a menționat ministrul.

„Sînt de acord cu observațiile dumneavoastră, însă auditorii au făcut un raport obiectiv, care ar trebui să fie mobilizator pentru a depăși situația”, a replicat președintele Curții de Conturi, Serafim Urechean.

Membrul Curții de Conturi Valeriu Chițan consideră că top-managementul autorităților de resort continuă, prin diferite tertipuri, să sustragă atenția Executivului și Legislativului pentru a justifica o structură antisistem.

„Autoritățile publice locale sînt abandonate de instituțiile centrale: evaluările și prognozele aferente formării bugetelor respective sînt făcute „pe gunchi”. Între timp, autoritățile fiscale (și, în primul rînd IFPS) se opun să-și exercite atribuțiile în materie de evaluare a bazei (materiei) de impozitare. Subiectul, cu efect multiplicator, dezbătut, dar din păcate, nu unicul, reprezintă o situație debusolată și în derivă. Amenințarea însă (nu exclud, una letală), constă în faptul că se tot merge pe contrasens. Astfel, putem conchide că proiectul se află sub povara incertitudinilor”, spune Valeriu Chițan.

Printre instituțiile supuse auditului se numără Ministerul Agriculturii, Ministerul Tineretului și Sportului, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei, Academia de Științe și Ministerul Sănătății. Menționăm că, atît concluziile Curții de Conturi, cît și rapoartele de audit, sînt transmise Parlamentului și Guvernului, precum și instituțiilor de anchetă.

A început admiterea în colegii și școli profesionale

În colegiile și în școlile profesionale din țară a demarat admiterea la studii.

Loretta Handrabura, viceministru al Educației, a specificat, la o conferință de presă, că, în anul curent, în cele 46 de colegii urmează să fie înmatriculați 11 117 elevi. Din numărul total de locuri, 5386 vor fi cu finanțare de la buget, cu circa 40 mai multe față de anul trecut, și 5731 - în bază de contract.

Admiterea în colegii va avea loc la 79 de specialități, în acest an fiind introdusă o nouă specialitate - achiziții, pentru colegiile cu profil agricol. Din numărul total al locurilor

asigurate de la buget, 78 la sută sînt rezervate pentru absolvenții gimnaziilor, iar restul – pentru cei cu studii liceale și cu studii medii de cultură generală.

Candidații pot participa la concursul de admitere într-o singură instituție de învățămînt, la o singură specialitate. Anunțarea rezultatelor admiterii în colegii va avea loc pînă pe 3 august. În caz de neacoperire a locurilor la studii, va fi organizat un concurs repetat de admitere pînă la 8 august.

Planul de admitere pentru învățămîntul secundar profesional prevede 14 340 de locuri, dintre care 13 500

de locuri - cu finanțare bugetară și 840 de locuri - pe bază de contract. Admiterea va avea loc la 67 de meserii, dintre care și două meserii noi - montator utilaj și sisteme tehnico-sanitare și electrician-electronist auto. Înmatricularea se va efectua în bază de concurs, candidații putînd opta pentru o singură instituție de învățămînt și o unică meserie.

Admiterea în cele două licee profesionale, 47 de școli profesionale și 13 școli de meserii din țară se va efectua pînă la 10 august, iar rezultatele vor fi anunțate pînă la 15 august. Pînă la 20 august se va desfășura a II-a etapă de admitere.

SUA vor continua să susțină întregul proces de reintegrare a țării

Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Eugen Carpov, a avut o întrevedere cu ambasadorul Statelor Unite ale Americii, William Moser, potrivit Biroului pentru reintegrare.

Eugen Carpov l-a informat pe înaltul oficial despre evoluțiile recente în dosarul transnistrean și perspectivele procesului de reglementare în formatul „5+2”. Totodată, interlocutorii au făcut un schimb de opinii pe marginea pregătirilor pentru următoarea rundă de negocieri în formatul „5+2”, care va avea loc în perioada 12-13 iulie la Viena.

În context, vicepremierul a trecut în revistă ultimele evoluții pozitive în dialogul dintre Chișinău și Tiraspol, menționînd în special recenta întîlnire dintre prim-ministrul Republicii Moldova, Vlad Filat, și liderul transnistrean, Evgheni Șevciuk, care a avut loc la 20 iunie, în orașul german Rottach Egem, în cadrul conferinței privind măsurile de consolidare a încrederii. Totodată, Eugen Carpov a relatat despre principalele subiecte abordate în cadrul conferin-

ței de către coordonatorii grupurilor de lucru sectoriale de la Chișinău și Tiraspol.

A fost exprimată încrederea că vor fi soluționate subiectele din agenda grupurilor de lucru sectoriale, precum asigurarea liberei circulații a persoanelor, redeschiderea circulației auto pe podul de la Gura Bîcului, buna funcționare a școlilor ș.a.

La fel, Eugen Carpov a apreciat rolul Statelor Unite ale Americii în procesul de reglementare transnistreană și importanța suportului acestui stat în realizarea proiectelor care au menirea să apropie cele două maluri ale Nistrului.

Viceprim-ministrul Eugen Carpov a transmis ambasadorului și întregii națiuni americane sincere felicitări cu ocazia celei de-a 236-a aniversări a Zilei Naționale a Statelor Unite ale Americii.

La rîndul său, William Moser a mulțumit pentru felicitările adresate și a dat asigurări că Statele Unite ale Americii vor continua să susțină întregul proces de reintegrare a țării și vor sprijini intensificarea acțiunilor în acest sens.

SUA oferă granturi pentru democratizarea Moldovei

Ambasada Statelor Unite ale Americii anunță o nouă competiție pentru obținerea granturilor privind susținerea inițiativelor democratice. Pot prezenta proiecte ONG-urile și mijloacele independente de informare în masă din Moldova.

Pentru această competiție, Ambasada SUA solicită proiecte legate de următoarele teme: educație civică, consolidarea și promovarea societății civile, instituțiilor democratice și a protecției mediului, independența mass-media, accesul liber la informație, libertatea exprimării, transparența în conducere și buna guvernare și participarea publicului la luarea deciziilor.

Programul nu va finanța activitățile politice, științifice, comerciale, a călătoriilor individuale în străinătate sau programelor de sănătate. Pentru acest grant pot candida doar organizațiile nonprofit și insituțiile mass-media independente numai din Republica Moldova.

Se va da prioritate celor care vor cofinanța proiectul, fiind o dovadă în plus că se vor depune toate eforturile pentru a obține rezultate bune.

Perioada grantului prevede o activitate de maxim 12 luni, pentru care autoritățile americane vor oferi pînă la 24 000 de dolari. Proiectele pot fi depuse pînă pe 20 iulie.

• La solicitarea cititorilor

Garanții sociale pentru donatorii de sânge și componente sanguine

Guvernul Republicii Moldova a aprobat prin Hotărârea nr. 970 din 18.10.2010 Regulamentul privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine. Scopul acestui regulament este de a reglementa modul de acordare a anumitor garanții, donatorilor de sânge. Acordarea garanțiilor sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine are drept scop promovarea și încurajarea donării de sânge voluntare și neremunerate. Dreptul persoanei la acordarea garanțiilor sociale se confirmă prin Legitimația de donator voluntar permanent de sânge și/sau componente sanguine.

Conform prevederilor regulamentului menționat, beneficiarii de garanții sociale sînt următoarele persoane:

1) persoanele fizice, cetățeni ai Republicii Moldova, care au donat voluntar sânge și/sau componente sanguine cu o frecvență de cel puțin:

a) sânge - de 4 ori pe an;

b) componente sanguine - de 20 de ori pe an;

c) donări de sânge complementate cu donări de componente sanguine în raport 1 (una) donare de sânge echivalentă cu 5 donări de componente sanguine;

2) persoanele cărora, pînă la intrarea în vigoare a acestui regulament (22.10.2010), li s-a acordat titlul de „Donator emerit al Republicii Moldova”.

În funcție de perioada de donare, în categoriile persoanelor care beneficiază de garanții sociale, în conformitate cu prevederile regulamentului, se includ donatorii voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine, respectiv:

1) categoria I – persoanele fizice, cetățeni ai Republicii Moldova, care au donat sânge și/sau componente sanguine voluntar pe parcursul a cel puțin 5 ani consecutivi și continuă această activitate;

2) categoria II – persoanele indicate la subpunctul 1), care au prelungit donarea voluntară de sânge și/sau componente sanguine pe parcursul a încă 5 ani;

3) categoria III – persoanele indicate la subpunctul 1), care au prelungit donarea voluntară de sânge și/sau componente sanguine pe parcursul a încă 10 ani;

4) categoria IV – persoanele indicate la subpunctul 1), care au prelungit donarea voluntară de sânge și/sau componente sanguine pe parcursul a încă 20 de ani.

Prelungirea donării voluntare de sânge și/sau componentelor sanguine se consideră cazul în care persoanele stipulate la subpunctele 2), 3) și 4) continuă donarea anuală voluntară și neremunerată de sânge de cel puțin 2 ori pe an, componente sanguine – de cel puțin 10 ori pe an sau donări de sânge complementate cu donări de componente sanguine în raport 1 (una) donare de sânge

echivalentă cu 5 donări de componente sanguine.

Donatorii voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine beneficiază de garanții sociale descrise în cele ce urmează.

Persoanele specificate la subpunctul 1) au dreptul:

a) la asistență medicală în instituțiile medico-sanitare publice, în volumul stabilit de actele normative în vigoare, inclusiv la examenul medical profilactic anual, la supravegherea medicului de familie, consultarea medicilor specialiști de profil, tratament spitalicesc, inclusiv de recuperare, la medicamente compen-

în cazul deplasării în scopul de a dona sânge la punctele de colectare a sîngelui, amplasate în teritoriul administrativ din raza domiciliului donatorului;

c) la indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă în condițiile prevederilor legislației în vigoare;

d) la instalarea prioritară a telefonului.

Persoanele specificate la subpunctul 3) au dreptul:

a) la garanțiile sociale menționate pentru primele două categorii;

b) la acordare gratuită de bilete la manifestații cultural-sportive organizate de autoritățile administrației publice centrale și locale, respectiv la fiecare 2 donări de sânge sau 10 – de componente sanguine;

c) la asigurare, dacă există indicații medicale, o dată la 3 ani cu bilete de tratament în instituțiile balneosanatoriale, aflate pe teritoriul republicii;

d) la asigurare, în mod prioritar, cu locuri pentru copii în instituții preșcolare, iar dacă există indicații medicale – cu locuri în instituții de tip curativ și sanatorial.

Persoanele specificate în subpunctul 4) au dreptul:

a) la garanțiile sociale menționate pentru primele trei categorii;

b) la atribuire, în mod prioritar, de terenuri pentru construcție individuală;

c) la înscriere în ipotecile sociale de construcție a locuințelor, inclusiv a garajelor.

Persoanele care, pînă la intrarea în vigoare a Regulamentului privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine au primit titlul de „Donator emerit al Republicii Moldova” dispun de legitimația respectivă și nu continuă activitatea de donare voluntară de sânge și/sau componente sanguine beneficiază de garanțiile sociale menționate pentru prima categorie de beneficiari.

Persoanele care, la atingerea vârstei de pensionare, dețin legitimație de donator beneficiază în continuare de garanțiile sociale acordate conform categoriei obținute de donator voluntar permanent de sânge și/sau componente sanguine.

Pentru a beneficia de garanții sociale, donatorul voluntar permanent de sânge și/sau componente sanguine, suplimentar la actele prevăzute de legislația în vigoare prezintă, după caz, legitimația de donator voluntar permanent de sânge și/sau componente sanguine. Legitimația de donator voluntar permanent de sânge și/sau componente sanguine se eliberează persoanelor de către Centrul Național de Transfuzie a Sîngelui, care deține informația respectivă în baza de date. Legitimația se acordă pe un termen nelimitat cu posibilitatea de a fi completată în cazul întrunirii condițiilor necesare.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

? Dacă cineva dorește să ia sub tutelă copii care au rămas fără îngrijire părintească cred că trebuie să cunoască anumite drepturi și obligații. Care sînt acestea, potrivit legislației în vigoare?

Larisa Cheptene,
r-n Soroca

Conform art. 146 din Codul familiei, tutorele (curatorul) are dreptul și este obligat să se ocupe de educația copilului aflat sub tutela (curatela) sa, să aibă grijă de sănătatea și dezvoltarea fizică, psihică, spirituală și morală a copilului. Tutorele (curatorul) determină de sine stătător procedeele și mijloacele de educație a copilului aflat sub tutelă (curatela), luînd în considerare eventualele recomandări ale autorității tutelare și respectînd următoarele cerințe. Astfel, exercitarea drepturilor sale nu pot fi contrare intereselor copilului și să nu prejudicieze sănătatea fizică și psihică a acestuia. Metodele de educație a copilului trebuie să excludă comportamentul abuziv, insultele și maltratarile de orice fel, discriminarea, violența psihică și fizică, aplicarea pedepselor corporale antrenarea în acțiuni criminale, inițierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanțelor stupefiante și psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerșitul și alte acte ilicite. Toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează ținînd cont de interesele și părerea copilului, fiind aplicată răspunderea, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor în detrimentul intereselor copilului.

Tutorele (curatorul), ținînd cont de opinia copilului, poate alege instituția de învățămînt și forma de studii pe care le va urma copilul, fiind obligat să asigure frecvența de către copil a școlii pînă la sfîrșitul anului de învățămînt în care acesta atinge vârsta de 16 ani. Tutorele (curatorul) este în drept să ceară de la orice persoană, inclusiv rudele apropiate, înapoierea copilului pe care acestea îl rețin fără temei legal sau fără o hotărîre corespunzătoare a instanței judecătorești. Tutorele (curatorul) nu este în drept să împiedice contactele copilului cu rudele lui, cu excepția cazurilor în care contactele respective contravin intereselor acestuia. Drepturile și obligațiile tutorelui (curatorului) privind reprezentarea intereselor copilului aflat sub tutela (curatela) sa sînt stabilite de legislația civilă. Tutorele (curatorul) este obligat să locuiască împreună cu copilul aflat sub tutela (curatela) sa. Curatorul și copilul aflat sub curatelă care a atins vârsta de 14 ani pot locui separat doar cu acordul autorității tutelare. Tutorele (curatorul) este obligat să comunice autorității tutelare informațiile privind starea sănătății, îngrijirea și educația copilului, precum și schimbarea domiciliului.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL	
Numele, prenumele:	
Adresa:	
(iulie 2012, nr. 25(428))	

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Terezakis Ioanis, domiciliat: mun. Chișinău, str. Grenoble nr. 159/6, apt. 34, pentru data de 23 iulie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de copîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Ole-nițchi Iurie către: Democeani Ioana, Terezakis Ioanis privind anularea actelor juridice.

Judecător Maria Avornic

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Taruta Evdochia, Ceban Lidia, Ceban Andrei, pentru data de 24 iulie 2012, ora 11.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea ÎMGFL-11 privind încasarea sumei.

Judecător Ion Țurcan

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Palionova Vita și Meriouli Natalia, pentru data de 24 iulie 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea ÎMGFL-11 privind încasarea datoriei pentru serviciile comunale.

Judecător Ion Țurcan

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Grifotal și GL”, a cet-lor: Bou Valeriu, Chira Alina, pentru data de 30 iulie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea BC „Universalbank” SA către SRL „Grifotal și GL”, privind evacuarea.

Judecător A. Catană

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Barschii Lux”, sediul: mun. Bălți, str. N. Iorga nr. 11/3, și a administratorului acestuia Chitoroagă Maxim, cu domiciliul: or. Briceni, str. M. Eminescu nr. 81, apt. 18, pentru data de 23 iulie 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 601) în calitate de pîrît/reprezentant pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2E-550, la cererea „Global Spirit” SRL privind încasarea sumei.

Judecător Sergiu Balaban

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „PAVLÎCEV COMERT”, pentru data de 13 iulie 2012, ora 10.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SA „ORHEI” privind încasarea datoriei.

Judecător E. Cobzac

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Marin Marcel, a.n. 06.09.1982, pentru data de 23 iulie 2012, ora 9.20, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Gheorghe Svetlana privind acordarea scoaterii copilului minor din R. Moldova.

Judecător Ig. Vornicescu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Abricol DC” SC, pentru data de 24 iulie 2012, ora 9.45, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea SA „Moldcell” ÎM privind încasarea datoriei.

Judecător Ig. Vornicescu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Porubin Chiril Ion, a.n. 22.07.1975, IDNP: 0962606547555, pentru data de 6 august 2012, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Porubin Lucia privind partajul bunului proprietate comună în devălmășie.

Judecător Ig. Vornicescu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Moscoveiuc Stanislav, pentru data de 27 septembrie 2012, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Doina Stepan privind încasarea sumei.

Judecător Lilia Lupașco

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Borisenco Valentin, pentru data de 17 octombrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă la acțiunea cet. Guțul Vladimir către CIA „Asito” SA privind încasarea despăgubirii de asigurare.

Judecător Lilia Lupașco

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Badica Victor, pentru data de 23 iulie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 8) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Mihailov Sergiu privind încasarea datoriei.

Judecător Virgiliu Buhnaci

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Juravliov Veaceslav Serghei, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, bdul Dacia nr. 71/5, apt. 56, pentru data de 31 iulie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 6) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SAR „Moldcargo” SA privind încasarea prejudiciului cauzat.

Judecător Svetlana Garștea-Bria

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Zanosiev Ludmila, pentru data de 2 august 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1, „A”) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea: Bostan Vitalie, Stamatii Livia privind anularea actului juridic.

Judecător Nicolae Șova

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ionescu Dumitru, pentru data de 3 septembrie 2012, ora 16.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 13) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Tofan Vladimir privind încasarea datoriei.

Judecător R. Țurcanu

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Dalvi-CO”, sediul: str. Independenței nr. 14/2, pentru data de 11 septembrie 2012, ora 15.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 15) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „MS-Impex” privind încasarea datoriei.

Judecător Luiza Gafton

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ustimenco Denis, pentru data de 18 septembrie 2012, ora 15.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Donscaia Olga privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător V. Stratan

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Benedictus”, pentru data de 27 septembrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea SRL „Octopus-Prof” SC, privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ala Malii

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Buzu Tamara Constantin, cu ultimul domiciliu în satul Peresecina, Orhei, pentru data de 23 iulie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Buzu Vasile Constantin privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător V. Negruța

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Burdujan Lilian, cu ultimul domiciliu în satul Step-Soci, Orhei, pentru data de 23 iulie 2012, ora 13.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Lupu Iurie privind încasarea datoriei în sumă de 2730 euro.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător V. Negruța

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Al Nuiami Ammar Humaid Ali Saif, cu ultimul domiciliu în or. Orhei, str. M. Sadoveanu nr. 22, pentru data de 26 iulie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Al Nuiami Elena privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător S. Procopciuc

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Fratea Tudor, cu ultimul domiciliu în satul Peresecina, Orhei, pentru data de 3 august 2012, ora 10.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Fratea Diana privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător V. Negruța

ANUNȚ

Procuratura Generală anunță concurs pentru ocuparea funcției publice vacante de contabil (evidența materialelor). Cerințele specifice pentru participare: studii superioare în contabilitate, finanțe sau economie și vechime în muncă pe profil de cel puțin 3 ani. Informații suplimentare: www.procuratura.md.

Locul depunerii documentelor de participare la concurs și de desfășurare a concursului este: mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu - Bodoni, 26, biroul nr. 36, telefoane de contact: 22-53-67. E-mail: i.goropceanu@procuratura.md.

ANUNȚ

În temeiul art.82 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor a anunțat la ședința din 04.07.2012 concurs **pentru absolvenții Institutului Național al Justiției** privind suplینirea funcțiilor vacante de:

- procuror în Procuratura mun. Bender - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Cahul - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Dubăsari - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Edineț - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Leova - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Orhei - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Rezina - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Ștefan-Vodă - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Nisporeni - 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Taraclia - 1 funcție;
- procuror în Procuratura de nivelul CA Cahul - 2 funcții;

Termen de aplicare **pentru absolvenții INJ - pînă la 09.07.2012 inclusiv.**

Cererile de participare la concurs se depun la secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor (mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni, nr.26).

**Secretariatul
Consiliului Superior al Procurorilor
tel: 22-80-64**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cobîșnean Anatolie, a.n. 1985, cu ultimul domiciliu: satul Cișmea, Orhei, pentru data de 23 august 2012, ora 8.50, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cobîșnean Mariana privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Varaniță

ANUNȚ

Executorul judecătoresc Ghețiu Liudmila, preluînd de la executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie dosarul de executare nr. 056-288/12 din 21.05.2012, intentat întru executarea documentului executoriu nr. 2e-174/12, emis de Judecătoria Botanică mun. Chișinău pe data de 10.04.2012, în conformitate cu punctul (1) al Încheierii nr. 056-288/12, din 27.06.2012 privind amînarea executării documentului executoriu, vă aduce la cunoștință despre faptul că, pe data de 12 iulie 2012, ora 10.00, va avea loc executarea documentului executoriu nominalizat cu ieșirea la fața locului pe adresa: mun. Chișinău, sectorul Botanică, str. Salcîmilor nr. 28.

Executorul judecătoresc Ghețiu Liudmila

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul” publică „Citații în judecată” din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasați la Chișinău. E de ajuns să expediați prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziției de plată și citația propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul” poate fi procurat în oficiile „Poșta Moldovei” sau la redacție.

**Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicația periodică „DREPTUL”**

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Silvia Marian**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Doina Grecu**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Nicolae Romandaș**, doctor în drept, profesor universitar, Facultatea de Drept, USM; **Pavel Zamfir**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Victor Ermurachi**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Diana Cristian**, judecător, Nisporeni; **Cornelia Vârlan**, judecător, Rîșcani mun. Chișinău; **Elena Lazareva**, președintele CA, Comrat; **Iurie Bejenaru**, judecător, CSJ; **Valeriu Efros**, judecător, Centru; **Oleg Școlnic**, judecător, Telenești; **Alexandru Rotari**, judecător, JCC.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

membrii Consiliului
de administrație al Uniunii Juriștilor,
Echipei Dreptul și Revista Națională
de Drept

Echipei redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă știm recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Primii copii modificați genetic

Primii copii modificați genetic au fost creați într-un laborator din Statele Unite. Informația a provocat un scandal pe teme etice la nivel mondial, potrivit „Daily Mail”.

Cei 30 de copii s-au născut ca urmare a unor serii de experimente. Pînă în prezent, doi copii au fost deja testați și cercetătorii au descoperit gene ce provin de la trei părinți diferiți.

Programul experimental are loc la Institutul de Medicină Reproductivă din New Jersey. Copiii s-au născut ca urmare a unor experimente realizate pe femei care nu puteau să conceapă.

Adevăruri dure despre viață, care ne fac mai puternici

În viață este important să acceptăm provocările care ne ies în cale și să nu ne lăsam dezamăgiți de situațiile grele. Iată o listă cu adevăruri dure despre viață, care te pot ajuta să devii mai puternic.

Nu putem evita eșecurile din viață. Cu cît acceptăm mai ușor că putem avea parte de eșecuri, cu atît vom deveni mai creativi. Nu putem ști niciodată dacă ideile noastre vor funcționa, însă putem fi siguri că dacă nu încercăm, nu vom avea rezultate. Orice am încerca, putem doar să avem succes sau să învățăm o importantă lecție de viață. În fiecare dintre situații avem de câștigat!

În viață nu trebuie să ne oprim niciodată din învățat. Ziua în care încetăm să mai învățăm ceva este ziua în care încetăm să ne trăim viața frumos și eficient. Să asimilăm deci mereu informații noi, să le prelucrăm și să le folosim în propriul avantaj, pentru a evolua și a ne simplifica viața.

Nu putem să controlăm anumite lucruri din viața noastră. Dacă ne pierdem timpul, talentul și energia emoțională încercînd să rezolvăm lucruri ce sînt peste

puterile noastre, nu vom face decît să ne supărăm și să ne oprim evoluția în viață. Să ne investim deci timpul în lucrurile

Cineva va avea întotdeauna mai mult decît tine. Fie că este vorba de prieteni, bani sau lucruri pe care le colecționezi, întotdeauna va exista o persoană care va avea mai mult decît tine. Ține min-te, totuși, că important în viață nu este cît de multe lucruri palpabile deții, ci cît de bogat ești din punct de vedere intelectual și spiritual.

Nu poți schimba trecutul. Nu poți schimba ce s-a întîmplat în trecut în viața ta, însă poți învăța din întîmplările care au avut un impact major asupra ta, fie că este el pozitiv sau chiar negativ. Nimeni nu se poate întoarce în trecut pentru a avea parte de un nou început, însă

fiecare dintre noi poate începe o nouă poveste ce va avea finalul dorit. Singura persoană care îți poate face viața fericită ești tu. Simburele fericirii încolțește prin relația pe care o avem cu propria persoană. Deși oamenii din viața noastră ne pot afecta pozitiv starea de spirit, pe termen lung nu contează altceva decît cum ne simțim în interiorul nostru și cît de împăcați sîntem cu propriul eu.

pe care le putem controla, care au o rezolvare logică și importantă pentru noi ca persoane.

În viață nu poți avea succes dacă nu ai valori. Majoritatea dintre noi ne petrecem timpul încercînd să avem succes în carieră sau viața personală, însă nu avem stabilit un set clar de valori. Doar atunci cînd lumea din jur ne va percepe în funcție de valorile noastre, vom putea avea succes.

Ce nu se mănîncă atunci cînd e caniculă

Nutriționiștii spun că temperaturile ridicate din timpul verii imprimă un comportament alimentar specific: consumăm mai multă apă, sucuri, fructe și salate. Organismul are nevoie de o hidratare intensă pentru a fi activ. Însă, mulți dintre oameni își construiesc meniul zilnic fără prea mari diferențe față de zilele de iarnă, toamnă sau primăvară. Vara nu se mai aplică „regula friptură de porc”.

Grăsimile pot duce la stări de leșin în zilele calduroase. În această categorie intră și preparatele din carne grasă, pizza sau mîncarea de tip fast-food (în special hamburgerii). Preparatele obținute prin prăjire nu sînt sănătoase nicicînd pe parcursul anului, cu atît mai puțin vara. Prăjelile sînt foarte grele pentru stomac și ficat, iar toxinele care rezultă din procesul de prăjire sînt mult mai grele de eli-

minat de cître un organism obosit de efortul acomodării la căldură. Vara este obligatorie o pauză la preparatele cu maioneză și la sosuri. Maioneza are o compoziție greu digerabilă și în plus este ușor perisabilă. Căldura facilitează degradarea rapidă, riscul fiind toxinfecțiile alimentare. Același lucru este valabil și în cazul sosurilor.

Și dulciurile sînt indigeste pentru organism vara. Friș-

ca și „cremele”, de exemplu, sînt și ele perisabile, iar consumul lor duce la toxinfecții alimentare grave.

Vara nu va stinge setea cu băuturi alcoolice. Cele mai periculoase sînt băuturile fine, de tip whisky sau viteca. Nici vinul și nici berea nu trebuie consumate pe caniculă, deoarece consumul lor favorizează deshidratarea și diminuează capacitatea de luptă a organismului împotriva căldurii.

ajunge în fluxul sangvin, împiedicînd-o să ajungă la creier și inimă.

Conform profesorului Ronald Crystal de la Weill Cornell Medical College, SUA, nicotina ajunge din sînge la creier în 6, maxim 10 secunde și declanșează acea stare de calm și relaxare. Prin blocarea nicotinei, anticorpii previn apariția acestei stări care poate crea dependență. Important este că vaccinul permite corpului să își construiască singur propria imunitate împotriva nicotinei.

Invenția poartă numele de *vaccin genetic* și funcționează prin legarea unei secvențe genetice a unui anticorp anti-nicotină de un virus inofensiv. Virusul ajunge la celulele hepatice, unde se inserează secvența genetică a anticorpului, determinînd celulele să producă, pe lîngă moleculele obișnuite, și anticorpi.

„Putem folosi orice organ, însă am ales ficatul pentru că este un bun secretor”, a declarat Crystal.

Vaccinul nu pare să aibă efecte secundare negative, deși va trebui să mai fie testat pe șobolani și primat înainte de a ajunge la oameni. Crystal a declarat că dacă rezultatele testelor vor continua să fie la fel de bune, vaccinul va putea fi comercializat pentru uz uman în doar doi ani.

„Putem folosi orice organ, însă am ales ficatul pentru că este un bun secretor”, a declarat Crystal.

Vaccinul nu pare să aibă efecte secundare negative, deși va trebui să mai fie testat pe șobolani și primat înainte de a ajunge la oameni. Crystal a declarat că dacă rezultatele testelor vor continua să fie la fel de bune, vaccinul va putea fi comercializat pentru uz uman în doar doi ani.

CALEIDOSCOP

Analizele realizate pe doi copii de un an au confirmat că micuții au moștenit material genetic de la trei persoane diferite, două femei și un bărbat. Copiii vor putea transmite, la rîndul lor, genele modificate mai departe, urmașilor lor.

Oamenii de știință se tem că această tehnică ar putea fi utilizată pentru a crea o nouă rasă de oameni, cu trăsături și caracteristici fizice și psihice la alegere.

Profesorul Jacques Cohen, citat de „Jurnalul de Reproducere Umană”, mărturisește că acesta este „primul experiment de modificare genetică umană, care a dat naștere unor copii sănătoși și normali”.

Dependența de nicotină va putea fi vindecată printr-un vaccin

În cadrul unui studiu realizat pe șoareci, oamenii de știință au creat un vaccin care a reușit să trateze dependența de nicotină indusă experimental animalelor. O singură doză de vaccin protejează șoarecii împotriva dependenței de această substanță, iar efectul durează toată viața.

Intervenția face ca ficatul animalului să producă în mod continuu anticorpi care absorb nicotina imediat ce aceasta

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-sef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 33 sp